

Frånvaroanalys

Barn- och ungdomsförvaltningen

2023-10-30 till 2023-02-23

1. Elevers frånvaro

Närvarofrämjande arbete och arbete för att motverka och minska frånvaro är ett av Barn- och ungdomsförvaltningens prioriterade områden.

Elever i förskoleklassen, grundskolan och anpassad grundskola ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (Skollagen 7 kap.).

Som en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete enligt skollagens 4 kapitel genomför Barn- och ungdomsförvaltningen tre gånger per läsår en fördjupad analys av elevers frånvaro på huvudmannanivå. Analyserna tar sin utgångspunkt i respektive skolas analys. Varje enhet följer och analyserar elevers frånvaro med syfte att främja närvaro, såväl på individ- som gruppnivå. Enheterna arbetar med att analysera skolans resultat löpande under året och vid tre tillfällen varje verksamhetsår sammanställs och analyseras närvaron vid respektive skola. De tre mätperioderna som analyseras är:

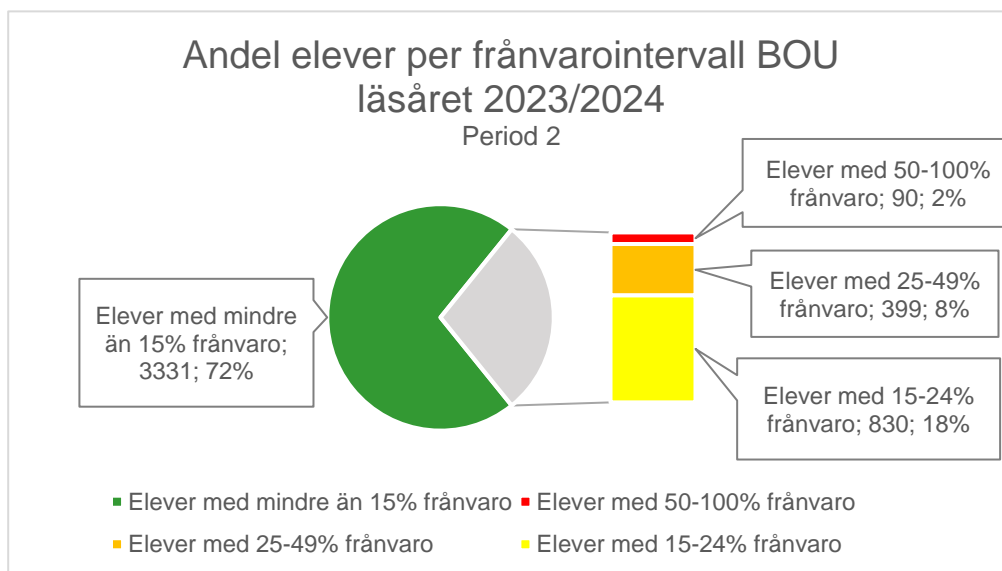
- Mätperiod 1: Skolstartsdagen till och med fredag v. 43.
- Mätperiod 2: Måndag v. 44 till och med fredag v. 8.
- Mätperiod 3: Måndag v. 9 till och skolavslutningsdagen.

I analysarbetet följs elevers frånvaro i fyra frånvarointervall räknade i procent: 0-14,9, 15-24,9, 25-49,9 och 50-100 procent. Analyserna rapporteras tre gånger per år till Barn- och ungdomsnämnden. Syftet med huvudmannens regelbundna uppföljningar och analyser är dels att följa utvecklingen avseende elevernas närvaro och frånvaro, dels att identifiera behov av utvecklingsinsatser på huvudmannanivå.

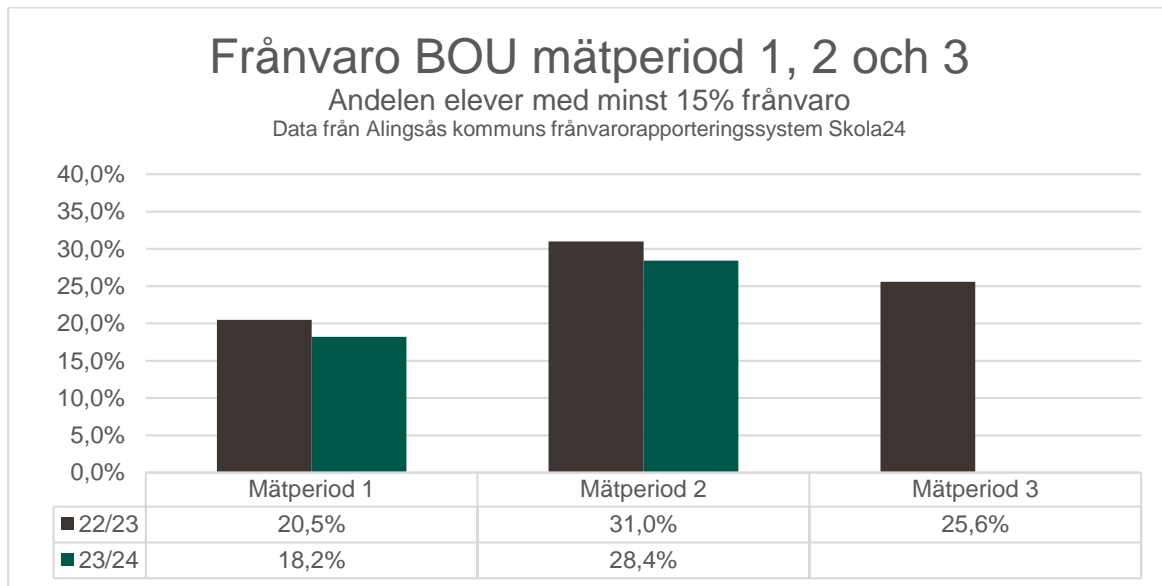
Skolfrånvaro består av alla sorters frånvaro, både anmäld och oanmäld. Till frånvaro räknas när eleven är borta del av lektion, hela lektioner och hela skoldagar som eleven borde varit på enligt schemalaggningen. Barn- och ungdomsförvaltningen har ett digitalt system för registrering av frånvaro. Det finns förvaltningsgemensamma rutiner för hur frånvaro ska rapporteras och hanteras i systemet. En viktig del i arbetet är att använda de systematiska och kontinuerliga uppföljningarna av närvaron på såväl grupp- som individnivå är att följa resultatet av beslutade insatser, att utgöra en grund för enhetens arbete med att utveckla sitt närvarofrämjande arbete och att fungera som ett system för att tidigt uppmärksamma elever som är på väg att utveckla en problematisk skolfrånvaro så att åtgärder kan sättas in tidigt.

Barn- och ungdomsförvaltningens rutin för skolplikt och närvaro utgår ifrån gällande lagstiftning samt forskning och beprövad erfarenhet bland annat utifrån utredningen *Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera!* (SOU 2016:94). Rutinen kompletteras med gemensamma mallar för utredning och handlingsplan för att öka elevens närvaro som baseras på aktuell forskning och beprövad erfarenhet. Dokumenten är ett stöd för att kartlägga resurser och hinder i arbetet med ökad skolnärvaro. Handlingsplanerna utformas utifrån elevens behov. Alla skolans professioner har stöd av dokumenten. Beroende på elevens behov så kan handlingsplanen utformas för att beröra ett brett spektrum av insatser eller en mindre bredd av insatser.

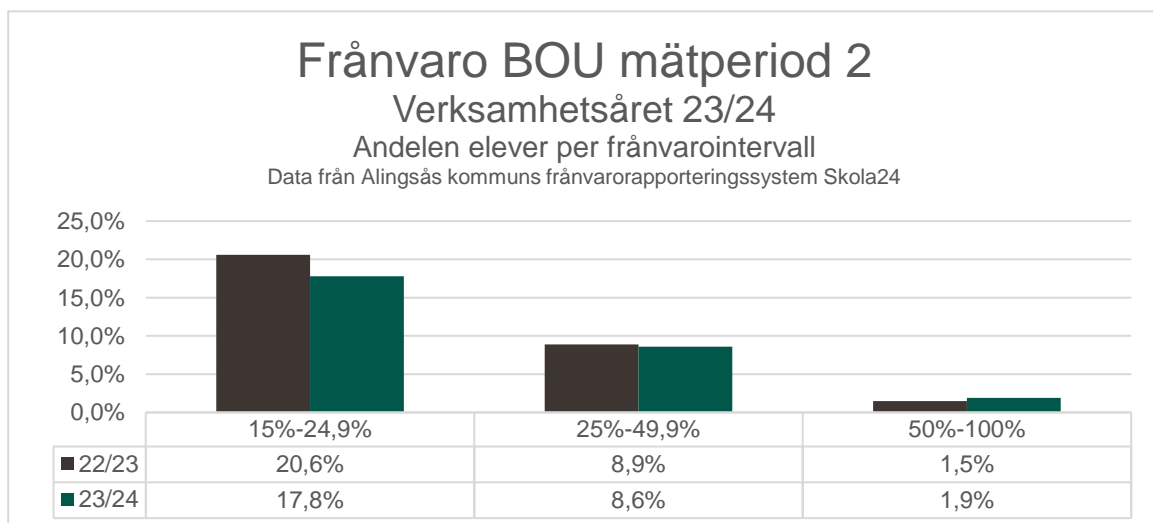
1.1. Total frånvaro

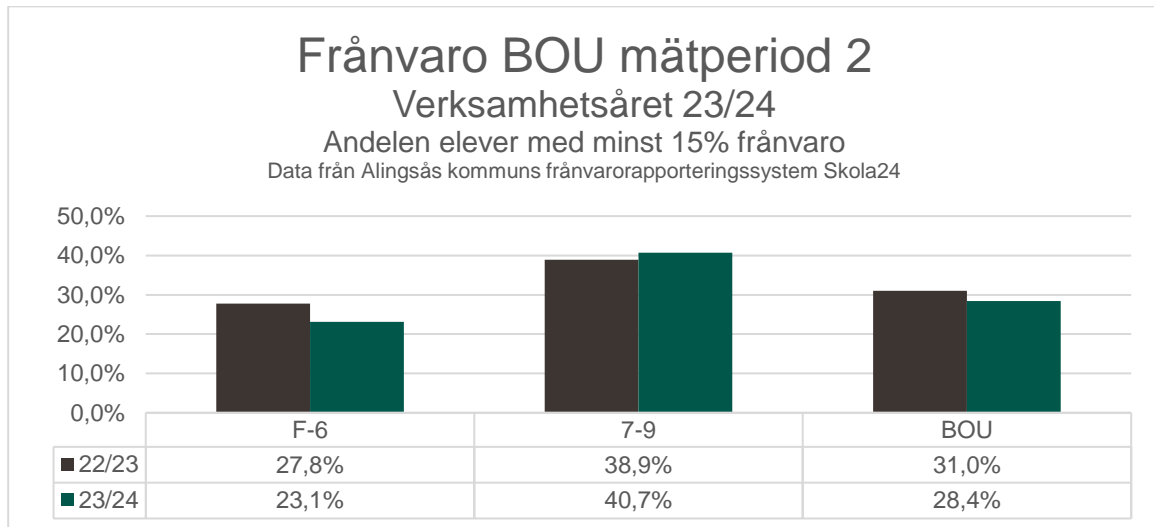
Totalt har 28 procent av eleverna en frånvaro om 15 procent eller mer av undervisningstiden. För F-6-enheterna konstateras små variationer mellan gruppen flickor och gruppen pojkars frånvaro. I årskurs 7 till 9 finns ett tydligare mönster där gruppen flickor har en större frånvaro än gruppen pojkar, framförallt avseende frånvaro mellan 50 och 100 procent. Frånvaron består, på samma sätt som vid tidigare uppföljningar, till övervägande del av vårdnadshavare som har sjukanmält sitt barn och i viss utsträckning kombinerat med beviljad ledighet. En del av eleverna har en högre frånvaro under perioden endast på grund av beviljad ledighet.

Under den aktuella mätperioden har andelen elever med frånvaro på 15 procent eller mer minskat med 2,6 procentenheter jämfört med motsvarande mätperiod föregående år. Skillnaderna mellan läsåren 2022/2023 och innevarande läsår, 2023/2024, är likvärdiga för mätperiod 1 och 2. Utvecklingen visar att andelen elever som har minst 15 procent frånvaro hittills under läsåret är lägre än närmast föregående läsår.

Minskningen i frånvaro över 15 procent, i jämförelse med motsvarande mätperiod föregående läsår, har framförallt skett i intervallet 15-24,9 procent. Minskningen i intervallet 25-49,9 procent är relativt liten. I intervallet 50-100 procent frånvaro syns en ökning. Ökningen har främst skett i gruppen flickor i årskurs 7 till 9.

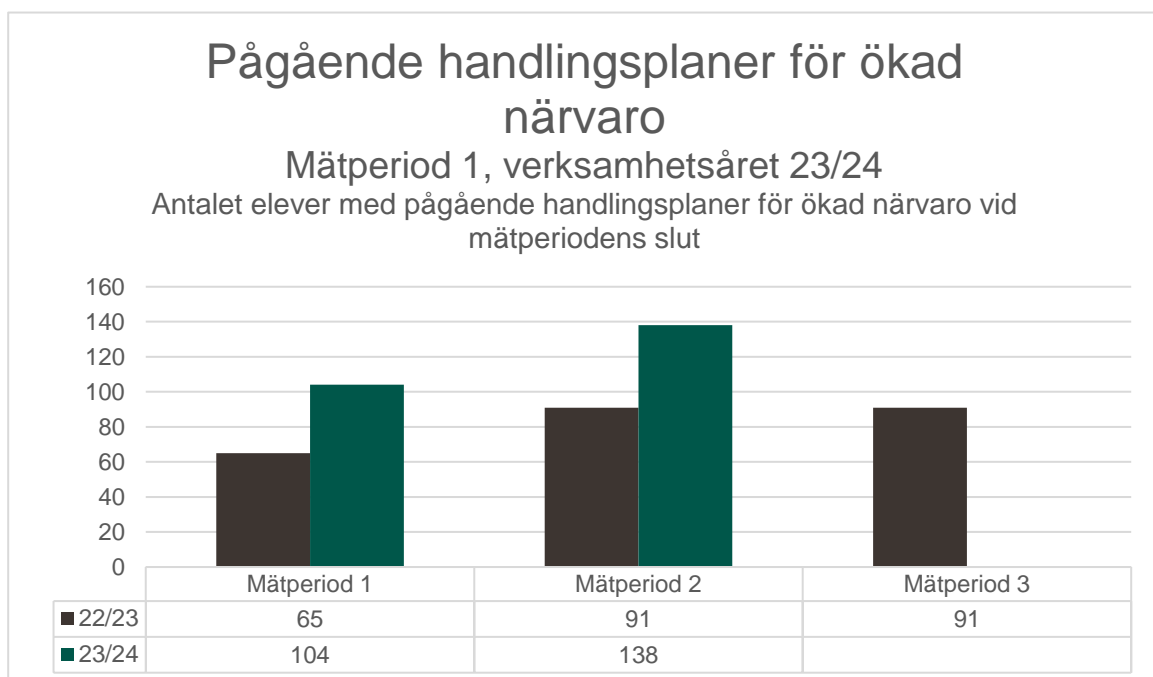

Under den aktuella mätperioden har andelen elever med frånvaro på 15 procent eller mer minskat för årskurs F till 6 jämfört med motsvarande mätperiod föregående år. För årskurs 7 till 9 har andelen ökat något.

1.2. Pågående handlingsplaner för ökad närvaro

Innan en frånvaroutredning påbörjas sker ett arbete enligt rutinen där mentor/klasslärare har kontakt och samtal med vårdnadshavare och i förekommande fall elev i syfte att bedöma om frånvaron behöver utredas. Detta är det första steget i arbetet och är en viktig tidig insats och mycket av den frånvaro som skulle kunna utvecklas på sikt kan förebyggas genom tidiga insatser. När en frånvaroutredning är genomförd formuleras en handlingsplan för ökad närvaro, varefter ett systematiskt arbete med handlingsplanen och uppföljningar av genomförda insatser påbörjas. Det kan också vid de tidiga samtalen framkomma att det är obehövligt med en frånvaroutredning. I de fall det är obehövligt behöver ingen frånvaroutredning genomföras. Exempel på fall där det är obehövligt med en frånvaroutredning är vid ledigheter som beviljats och sjukdomsperioder där det är uppenbart att det inte finns någon koppling till förhållanden i framförallt skola eller hem t.ex. enstaka tillfällen med influensa. Detta är en bedömning som görs av rektor.

När en utredning om en elevs frånvaro visat att insatser behöver genomföras för att öka elevens närvaro upprättas en handlingsplan. Barn- och ungdomsförvaltningen följer löpande de elever som har problematisk skolfrånvaro genom sammanställning av pågående handlingsplaner för ökad närvaro.

Antalet pågående handlingsplaner är högre än motsvarande mätperiod under förra läsåret (47 fler). Handlingsplaner är vanligare i årskurs 7 till 9 än i lägre årskurser och det är fler flickor än pojkar som har handlingsplaner.

1.3. Slutsatser

Frånvaron mätt som andel elever som har högre frånvaro än 15 procent i mätperiod 2 är högre än i period 1 under läsåret 2023/2024 men lägre än motsvarande period läsåret 2022/2023. Mönstret för hur frånvaron utvecklas under läsårets gång är lika mellan läsåren. Att frånvaron är högre i period 2 än period 1 bedöms bero på en naturlig ökning av sjukfrånvaron under vintermånaderna.

Att frånvaron minskar gentemot föregående läsår är glädjande och kan indikera att det arbete som pågår avseende att främja närvaro och förebygga frånvaro ger resultat. Det saknas dock möjligheter att göra jämförelser med utvecklingen i andra kommuner eller riket som helhet.

Minskningen syns tydligast för elever med frånvaro i spannet 15-24,9 procent. Gällande elever med en frånvaro mellan 50 och 100 procent syns en ökning jämfört med föregående år och det är främst gruppen flickor som står för ökningen. Antalet handlingsplaner har ökat jämfört med föregående period och jämfört med förra året. Att antalet handlingsplaner är högre innevarande läsår kan bero på att rutinerna för upptäckt och utredningar av frånvaro utvecklats men kan också bero på att antalet elever med frånvaro mellan 50 och 100 procent har ökat. I utredningen *Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera!* (SOU 2016:94) redogörs för att tidig frånvaro är en risk för fortsatt frånvaro och de tidiga insatser som har genomförts för att uppmärksamma vårdnadshavare och elever har givit effekt. På längre sikt förväntas därför en lägre total närvaro ge effekt i form av färre elever med omfattande frånvaro men ännu syns inte denna effekt.

Av enheternas analyser framgår det att satsningar görs på förebyggande och främjande insatser för att främja skolnärvaro. Inom ramen för arbetet beskrivs bland annat fokus på trygghet, relationer och tillgänglighet. Det framkommer också hur skolorna arbetar för att följa upp och uppmärksamma frånvaro som kan utvecklas till problematisk skolfrånvaro.

Barn- och ungdomsförvaltningen konstaterar att det fortsatt behöver fortgå utvecklingsarbete vid enheterna för att långsiktigt främja hög närvaro och förebygga frånvaro. Det bedöms också behövas fortsatt utvecklingsarbete avseende aktiva åtgärder för elever med problematisk skolfrånvaro. Respektive elevhälsoteam har fortsatt att utveckla arbetet med att stötta övrig skolpersonal med att tidigt uppmärksamma tecken på problematisk skolfrånvaro och planera rätt insatser för eleverna.

Sammantaget har arbetet med att öka närvaron i enlighet med "rutin för skolplikt och frånvaro" utvecklats och förbättrats i Barn- och ungdomsförvaltningen. Totalt sett är frånvaron lägre än föregående år. Närvarofrämjande arbete och arbete för att motverka och minska frånvaro är fortsatt ett prioriterat område.